

hvars förbindelse med fastlandet, så sommar som vinter, på denna väg hastigare och säkrare än på någon annan kan upprätthållas. I strategiskt afseende är denna jernväg äfven af stor vigt, då Gotland är en punkt, som i händelse af krig sannolikt kommer att anfallas och som måste vara viktigt att hastigt kunna undsätta.

Stockholm den 26 Januari 1871.

Carl Raab.

N:o 3.

Af Herr Nordenfelt: Angående understödjande af enskilda jernvägsanläggningar genom öfvertagande af aktier.

Härmed föreslår jag vördsamt:

att Riksdagen ville, vid medgifvandet af det extra anslag, som kan varda stäldt till Kongl. Maj:ts disposition för understödjande af enskilda jernvägsanläggningar, alternativt bestämma, att större eller mindre del af detta anslag må användas för öfvertagande af aktier, till högst fem tolf-tedelar af anläggningskostnaden, efter det fastställda kostnadsförslaget, under följande vilkor:

1:o att aktier, motsvarande minst en fjerdedel af samma anläggningskostnad, äro öfvertagna af kommuner eller vederhäftiga svenska undersåter, med lika rätt till utdelning å samtliga aktierna af behållna inkomsten;

2:o att, i de sålunda bildade aktiebolagen, rösträtt för Statens räkning skall utöfvas af ombud, utvalde af Kongl. Maj:t, med nedsättning i röstetalet till hälften af det antal aktier, som eges af enskilda eller kommuner, men att, om Staten försäljer sina aktier till enskilda personer, full rösträtt i enlighet med bolagsreglorna må tillkomma dessa;

3:o att för återstående andel af jernvägens anläggningskostnad amorteringslån må upptagas emot räntebärande obligationer och säkerhet i jernvägen med dertill hörande lösa egendom.

De skäl, som synas mig tala för detta förslag, äro hufvudsakligen följande:

att de flesta bibanor i andra länder åstadkommits medelst betydliga bidrag emot aktier af den eller dem, som egt hufvudbanorna;

att det icke är för statsverket fördelaktigt, eller emot de skattdragande billigt, att i stor skala låna upp penningar, för att skänka bort;

att i allmänhet, inom de orter der enskilda jernvägar blifvit föreslagna, aktieteckning icke torde kunna åstadkommas till större belopp, än $\frac{1}{4}$ af jernvägarnes anläggningskostnad;

att inhemska jernvägsbolag endast undantagsvis torde kunna bildas på de i den Kongl. Propositionen föreslagna villkoren, emedan, om anslag af $\frac{1}{4}$ af anläggningskostnaden antages, det i allmänhet lär blifva omöjligt, att anskaffa de öfriga $\frac{3}{4}$ utan att öfverlemna jernvägsanläggningen åt utländska entreprenörer och, om försträckning emot fem, eller till och med emot endast fyra procents ränta erhålles, utsigterna, att under de första åren kunna förränta och amortera sådana lån, i allmänhet torde vara alltför litet inbjudande till aktieteckning;

att tre års räntefrihet, på försträckning af $\frac{2}{3}$ af anläggningskostnaden, motsvarar ungefär 12 procent af samma kostnad, såsom kontant anslag;

att en tredjedel af anläggningskostnaden bör kunna upptagas, såsom amorteringslån, utom eller inom landet, sedan två tredjedelar af samma kostnad blifvit kontant inbetalda;

att, ehuru Statens utgift efter detta förslag blefve $66\frac{2}{3}$ proc. högre, än efter Kongl. Maj:ts förslag, att lemna $\frac{1}{4}$ såsom anslag, med vilkor att halftva nettobehållningen utöfver $4\frac{1}{2}$ procent på anläggningskostnaden till statsverket inbetalas, likväl Statens inkomst, till följd af denna större utgift, i de flesta fall torde blifva ganska tillfredsställande, såsom angifves af nedanstående exempel, beräknade under förutsättning, att 2 procent af anläggningskostnaden åtgå till ränta och amortering af den tredjedel, som enligt detta förslag skulle upplånas.

Då en jernväg lemnat nettobehållning i procent af anläggningskostnaden 2 3 4 5 6

så skulle Staten för hvarje dertill utgifna 100 R:dr, årligen erhålla

enligt Kongl. Maj:ts förslag	R:dr	0	0	0	1	3
enligt detta förslag	»	0	1,50	3	4,50	6

och om inkomsten enligt Kongl. Maj:ts förslag droges från inkomsten efter detta förslag, så skulle räntan på den öferskjutande sjettedelen af anläggningskostnaden, som Staten i sednare fallet utgifvit mera, än i det förra, utgöra i procent 0 3,75 7,5 9,75 10,5

samt slutligen, att de aktier, som Staten efter detta förslag skulle erhålla, i framtiden sannolikt skulle stiga till ett högt värde.

Stockholm den 26 Januari 1871.

L. Nordenfjelt.

N:o 4.

Af Herr Hasselrot: Om antagande af ett utaf särskilde komiterade utarbetadt förslag till Stadsa angående allmänna Underdomstolarne å landet m. m.

Såsom Riksdagen eger sig bekant, har en af Kongl. Maj:ts tillsatt komité utarbetat förslag till stadsa angående allmänna underdomstolarne å landet och i sammanhang dermed uppställt åtskilliga af den nya organisationen härflytande förslag till förändringar i lag och gällande förordningar; och som dessa förslag, efter det Hofrätterna i riket varit deröfver hörda, undergått den i grundlagen föreskrifna granskning af Konungens Högsta Domstol, får jag, för att få denna viktiga fråga af Riksdagen pröfvad, härmed vördsamt föreslå,

att Riksdagen täcktes för sin del besluta att till lag antaga ej mindre ofvånberörda förslag till stadsa angående allmänna underdomstolarne å landet, än äfven de af komiterade i sammanhang dermed afgifna förslag till förordningar om vissa lagförändringar i sammanhang med antagandet af stadsa angående allmänna underdomstolarne å landet, om ändring af 2 kap. 13 § Kyrkolagen, om tillägg till 6 § i Kongl. Förordningen om landsting och om förklaring angående högsta antalet nämndemän vid vissa syner.

Komiterades förslag bifogas härhos.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles ödmjuktigen.

Stockholm den 26 Januari 1871.

Carl Hasselrot.
